

İKT102 İKTİSADA GİRİŞ II

Doç. Dr. Yeşim ALİEFENDİOĞLU

Ankara Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü

INTERNATIONAL VALUATION STANDARDS COUNCIL

DOÇ. DR. YEŞİM ALİEFENDİOĞLU

MİLLİ GELİR

- **İhracat (X) ve İthalat (M)**, bir ülkenin başka ülkeye yaptığı ihracat (X), tıpkı o ülke vatandaşlarının söz konusu ülkede üretilmiş mal ve hizmetleri satın almada yaptıkları harcamalar gibi, GSYİH'ye dahil edilir. Benzer şekilde bir ülkenin ithalatı (M), o ülke vatandaşlarının diğer ülkelerde üretilen mal ve hizmetlere olan harcamalarıdır ve ithalatın yapıldığı ülkenin GSYİH'sine dahil edildiğinden, ihracatı yapan ülkenin GSYİH'sinden çıkarılır.
- **GSYİH = C + I + G + (X-M)**

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

MİLLİ GELİR

Harcanabilir Gelir (Harcanabilir Kişisel Gelir)

- Harcanabilir kişisel gelir, bir ülkede kişilerin eline geçen ve harcayabilecekleri gelirlerin toplamını ifade eder.
- Bir ülkede harcanabilir gelir daima kişisel gelirden daha küçüktür. Bunun nedeni, kişilerin elde ettikleri gelirin bir kısmını devlete dolaysız vergi olarak ödemek zorunda olmalarıdır. Gelir vergisi, kurumlar vergisi, veraset ve intikal vergisi vb. gibi gelir üzerinden alınan vergiler çıkarıldıktan sonra kalan gelir, harcanabilir geliri (bir başka deyişle harcanabilir milli geliri) ifade eder.
- **Harcanabilir Gelir = Kişisel Gelir – Dolaysız Vergiler**
- Bir ülkede harcanabilir gelirin bir kısmı tüketim harcamalarına ayrılır ve kalan kısmı tasarruf edilir. O halde bir ekonomide ne kadar tüketim harcaması yapılacağı ve tasarrufun hangi düzeyde olacağı, o ekonomideki harcanabilir gelir düzeyine bağlıdır

Kaynak: (Dinler Z , 2016) İktisada Giriş

MİLLİ GELİR

➤ Harcanabilir gelirin bir kısmı tüketim harcamalarına ayrılırken, bir kısmı tasarruf edilecektir.

➤ **Harcanabilir Gelir = Tüketim Harcamaları + Tasarruflar**

Kişi Başına Düşen Milli Gelir ve Uluslararası Kıyaslamalar

➤ Bir ülkenin ulusal parası cinsinden GSYİH'nın söz konusu ülkenin nüfusuna bölünmesi ile elde edilen kişi başına GSYİH o ülke insanları için anlamlıdır.

➤ Uluslararası karşılaştırmalarda «kişi başına düşen GSYİH, uluslararası ödemelerde kabul gören bir para cinsinden ifade edilir. Bu alanda biri «döviz kuru yaklaşımı» ve diğeri «satın alma gücü paritesi yaklaşımı» olmak üzere iki ayrı uygulama yapılmaktadır.

MİLLİ GELİR HESAPLAMA YÖNTEMLERİNDE KULLANILAN VERGİ KAVRAMLARI

- Dolaylı ve dolaysız vergi ayırımında ölçü vergilerin yansımada durumu ve tahsil durumudur. Piyasanın yapısı, mal ve hizmetlerin arz ve talep durumları, ekonomik koşullar verginin yansımalarını etkiler. Daha önce yansıyan bir vergi ekonomik durumların değişmesine göre daha sonra yansımaya geçebilir. Verginin tahakkuk ve tahsil şekli, verginin alınma süresi ve vergi konusunun düzenli ve sürekli olma durumunu belirlemektedir.
- Türk Vergi sisteminde vasıtasız vergiler şunlardır:
  - Gelir Vergisi
  - Kurumlar Vergisi
  - Emlak Vergisi
  - Veraset ve İntikal Vergisi
  - Motorlu Taşıtlar Vergisi

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş

MİLLİ GELİR HESAPLAMA YÖNTEMLERİNDE KULLANILAN VERGİ KAVRAMLARI

- Türk Vergi sisteminde vasıtalı vergiler şunlardır:
  - ❑ Mal ve hizmetlerden alınan vergiler
    - Dâhilde Alınan Katma Değer Vergisi
    - Ek Vergi
    - Taşıt Alım Vergisi
    - Akaryakıt Tüketim Vergisi
    - Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi
    - Damga Vergisi
    - Harçlar
  - ❑ Dış Ticaretten Alınan Vergiler
    - Gümrük Vergisi
    - Akaryakıt Gümrük Vergisi
    - Tek ve Maktu Vergi

Kaynak: (Dinler Z., 2016) İktisada Giriş